

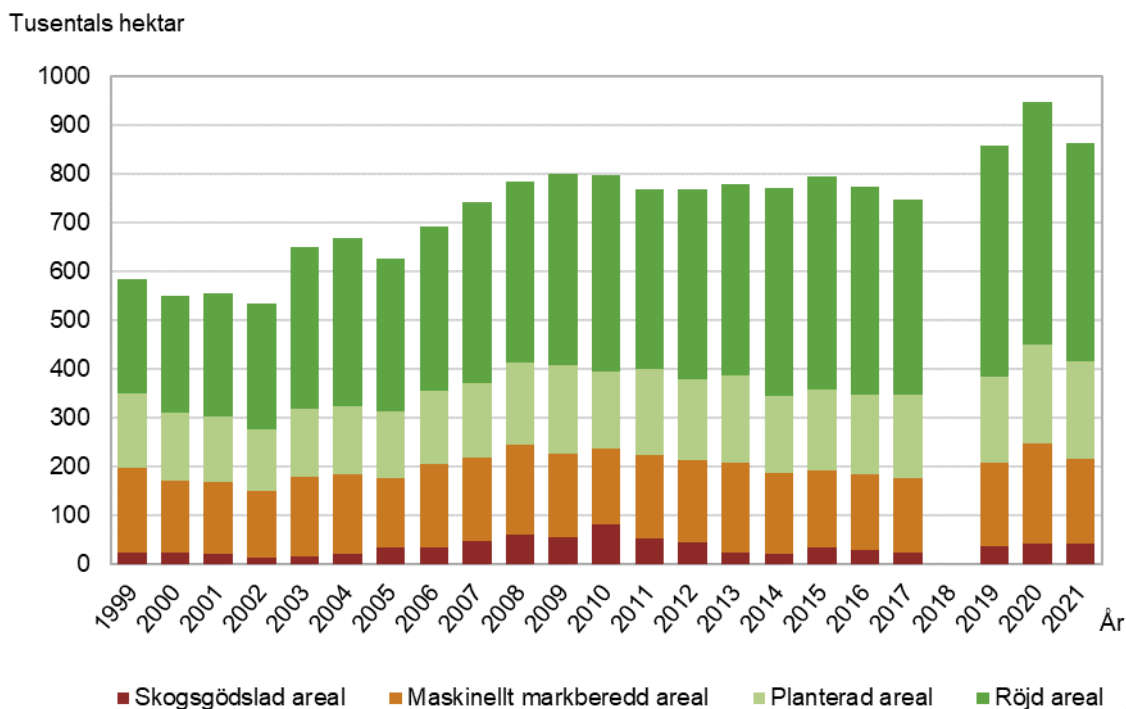
Åtgärder i skogsbruket 2021

Åtgärderna i skogen låg på en fortsatt hög nivå under 2021, visar Skogsstyrelsens åtgärdsundersökning. Arealen som markägarna har ambitionen att långsiktigt bedriva hyggesfritt skogsbruk på redovisas för andra gången och finns nu även uppdelat på ägarklass.

Fortsatt hög aktivitet i skogsbruket

Resultat från Skogsstyrelsens undersökning visar på bibehållet hög aktivitet i skogen jämfört med när undersökningen startade 1999. Röjd areal uppgick under 2021 till 445 000 hektar och har nästan dubblats sedan slutet av 1990-talet. Planterad areal var fortsatt hög 2021, och uppgick till 200 000 hektar. Maskinellt markberedd areal uppgick till omkring 174 000 hektar. Skogsgödsling utfördes under 2021 på cirka 43 000 hektar.

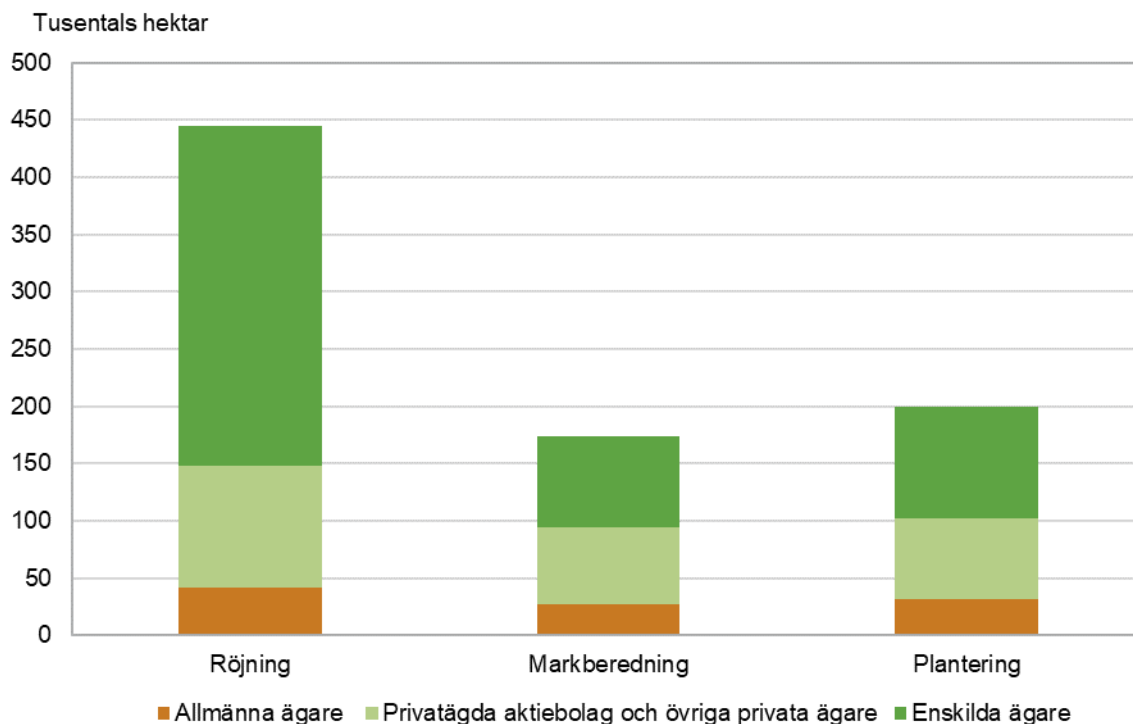
Figur 1. Areal åtgärder i skogen. Tusentals hektar. 1999-2021

Enskilda, privata och allmänna markägare

Statistiken delas även upp efter ägarkategorier, där de enskilda ägarna (t ex enskilda näringsidkare) är vanligare i det småskaliga skogsbruket. Medan allmänna ägare (t ex myndigheter, kommuner, offentligt ägda bolag) och privatägda aktiebolag och övriga privata ägare (t ex juridiska personer som aktiebolag, stiftelser) är vanligare i det storskaliga skogsbruket. För de enskilda ägarna är det oftast en av ägarna som fyller i uppgifterna som efterfrågas medan det för de övriga oftast är en kontaktperson på organisationen/företaget. Rövning som åtgärd var alltså betydligt vanligare hos enskilda ägare medan markberedning och plantering fördelar sig mer lika arealmässigt mellan ägarklasser under 2021. Så har det sett ut sedan 2004, vilket är det första år vi har skattningar på dessa uppgifter.

Figur 2. Areal åtgärder i skogen per ägarklass. Tusentals hektar. 2021

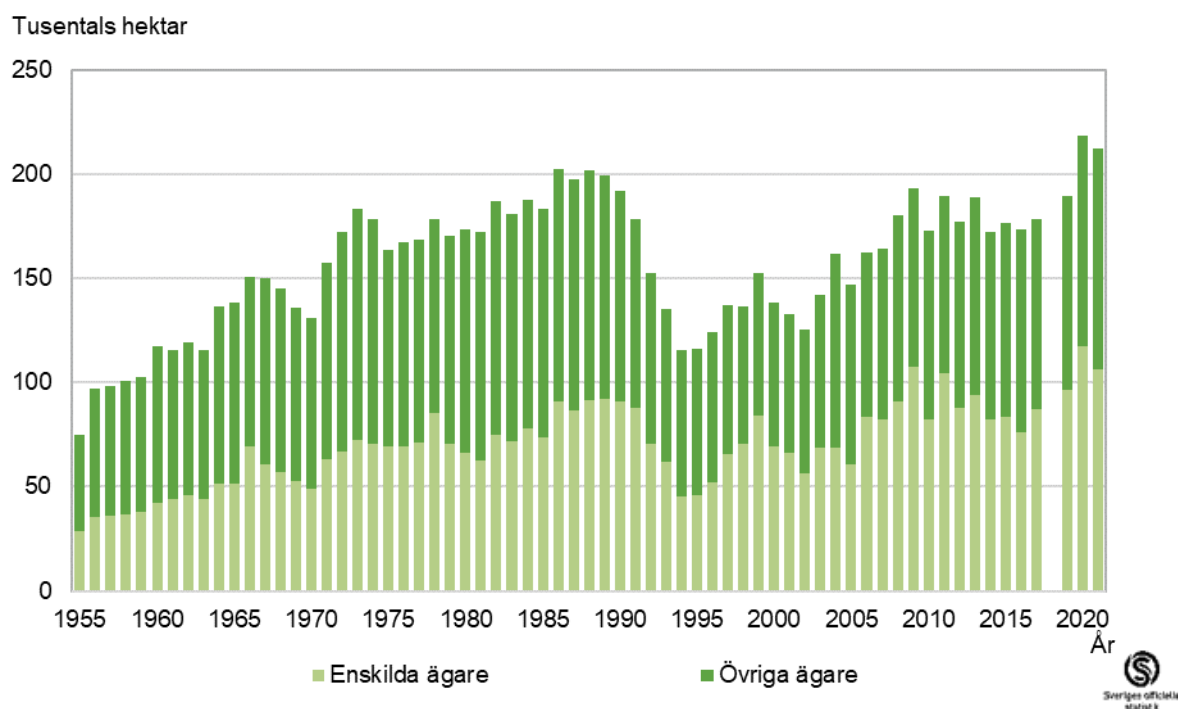

Källa: Skogsstyrelsen

Skogsodlingsarealen på en fortsatt hög nivå

Planterade och sådda arealer (skogsodling) uppgick till ca 212 000 hektar under 2021. Skogsodlingsarealen har förändrats marginellt jämfört med det senaste året och är inte säkerställt skild från värdet för 2020.

Figur 3. Skogsodlingsareal per ägarklass. Tusentals hektar. 1955-2021

Källa: Skogsstyrelsen

Hyggesfritt skogsbruk

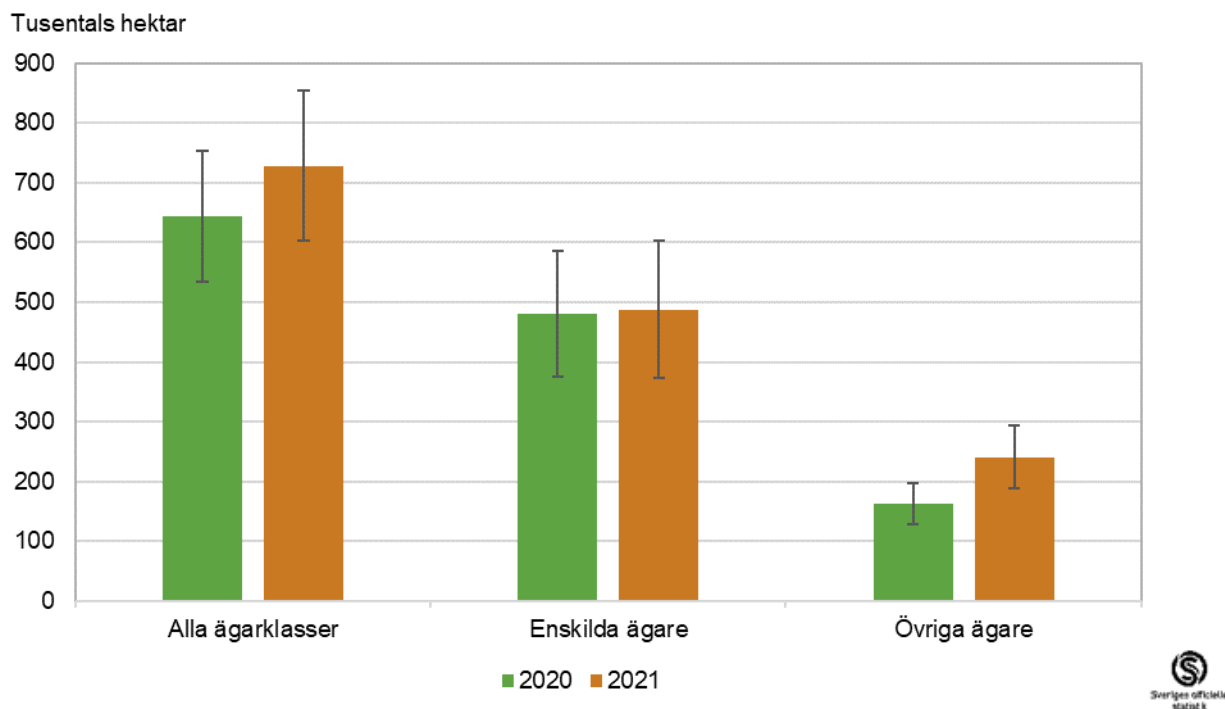
Under 2021 undersöktes för andra gången omfattningen av areal hyggesfritt skogsbruk.

Hyggesfritt skogsbruk definierades i undersökningen som skogsmark med produktionsmål där skogen sköts så att marken alltid är trädbevuxen utan att det uppstår större kala ytor. I denna undersökning så exemplifierades de hyggesfria metoderna med olika former av blädning och plockhuggning, luckhuggning och överhållen skärm. Det avser inte mark inom frivilliga avsättningar, improduktiv skogsmark eller med målklassningen naturvård orörd eller naturvård med skötsel.

Statistiken avser uppskatta areal produktiv skogsmark där det bedrivs hyggesfritt skogsbruk i Sverige. Det är inte en skattning av mängden hyggesfria åtgärder som utförts ett enskilt år. Denna skattning skiljer sig därför något jämfört med mycket av statistiken i denna publikation som avser enskilda åtgärder utförda under ett år.

Resultatet visar att markägarna 2021 hade ambitionen att långsiktigt bedriva hyggesfritt skogsbruk på 728 500 hektar. Skattningen har en felmarginal som ger ett konfidensintervall (95 procentigt konfidensintervall) från 603 000 hektar till 854 000 hektar. Detta innebär att det inte är någon säkerställd ökning mot föregående år. Störst areal, cirka 487 500 hektar brukades hyggesfritt av enskilda ägare och cirka 241 000 hektar brukades hyggesfritt av övriga ägare.

Figur 4. Areal hyggesfritt skogsbruk per ägarklass. Tusentals hektar och felmarginal. 2020-2021

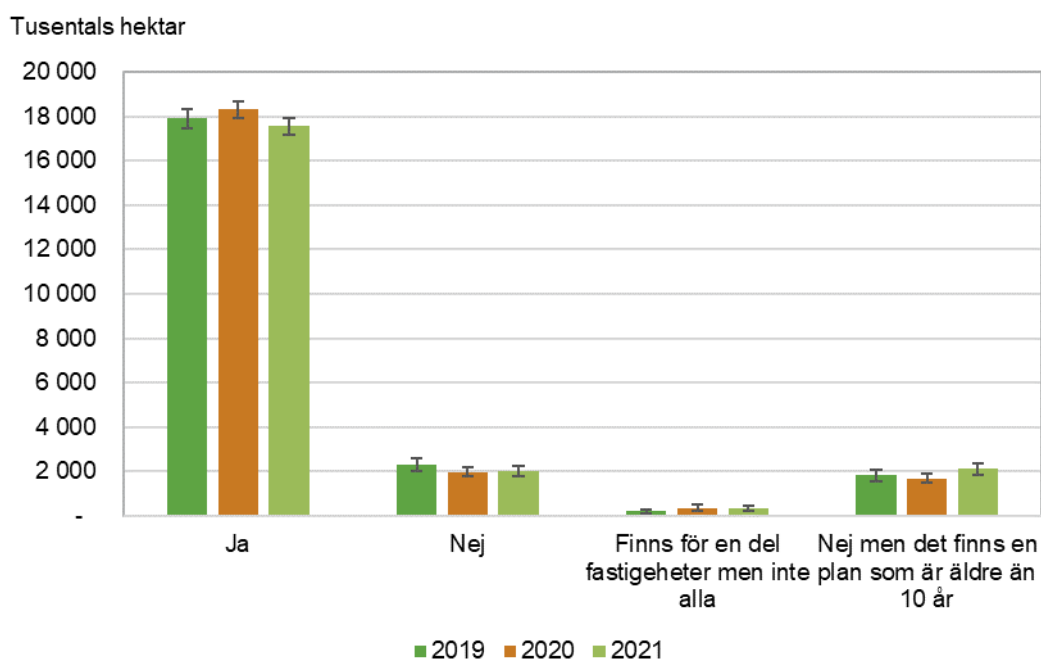
Källa: Skogsstyrelsen

Areal med skogsbruksplan

De senaste tre undersökningarna, från och med 2019, har även arealen med aktuell skogsbruksplan undersökts. Med en aktuell skogsbruksplan avses i detta fall en plan som inte är äldre än 10 år gammal. Ungefär 17,5 miljoner hektar har en aktuell skogsbruksplan, cirka 2 miljoner hektar har ingen skogsbruksplan, för 330 000 hektar finns angivet att det finns skogsbruksplan för en del av innehavet men inte hela. Därtill finns för 2,1 miljoner hektar svaret att ingen aktuell plan finns men att det finns en som är äldre än 10 år.

Det är en marginell minskning mellan 2020 och 2021 av den skattade arealen med aktuell skogsbruksplan. Men den statistiska felmarginalen gör att det inte är någon säkerställd minskning mellan åren.

Figur 5. Areal med skogsbruksplan. Tusentals hektar och felmarginal. 2019-2021

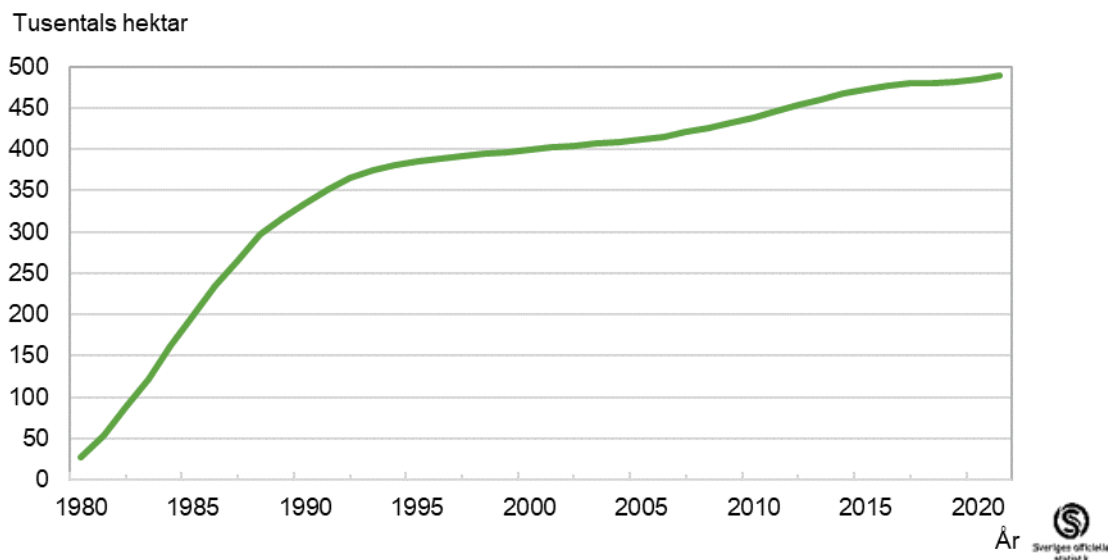

Källa: Skogsstyrelsen

Contortatall

Areal som beskogas med contortatall har ökat jämfört med föregående år men är fortfarande på en låg nivå jämfört med tidigare. Under 2021 planterades eller såddes cirka 3 900 hektar contortatall. Senaste skattningen från 2020 var ca 3 000 hektar. Det kan jämföras med i genomsnitt 32 000 hektar per år under 80-talet när contortatallbestånd anlades som mest. Den ackumulerade arealen som skogsodlats med contortatall från år 1980 är cirka 489 000 hektar. Hur mycket contortatall som odlas och planteras samlas bara in från det storskaliga skogsbruket.

Figur 6. Ackumulerad areal som skogsodlats med contortatall i storskaliga skogsbruket. Tusentals hektar. 1980-2021

Fotnot: Areal förnygrad med contortatall i länen Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland, Gävleborg, Dalarna, Värmland och Örebro
Källa: Skogsstyrelsen

Så gör vi statistiken

Skogsstyrelsen har publicerat åtgärdsstatistik för skogsbruket sedan 1940-talet. Metoderna har varierat men syftet har genomgående varit att kvantifiera omfattningen av de väsentligaste skogliga åtgärderna i det svenska skogsbruket. Den nuvarande rutinen för åtgärdsstatistik inom storskaligt skogsbruk har varit i drift sedan 1983. Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik.

Statistiken omfattar arealer utförda åtgärder i skogen och antal plantor för hjälpplantering. Statistiken redovisas med fördelning på ägarklass och landsdel.

Uppgifterna bygger på resultat från undersökningen Åtgärder i skogsbruket som är uppdelad i storskaligt och småskaligt skogsbruk. De är båda enkätundersökningar. Den förstnämnda är en totalundersökning bland de ca 100 största skogsägarna i landet. Den senare är en stickprovsundersökning som omfattar ca 2 500 respondenter. Tillsammans ger de undersökningen en helhetsbild av åtgärder i det svenska skogsbruket.

För det storskaliga skogsbruket med en produktiv skogsmarksareal över ca 5 000 hektar lämnas uppgifter in via en Excel-fil. För övriga skogsägare, större delen av det privata skogsbruket och en stor del av övriga allmänna skogsägare utför Skogsstyrelsen årligen en slumpmässig urvalsundersökning där markägare svarar via en webbenkät.

Felmarginaler i statistiken

Från och med publicering avseende år 2019 publiceras felmarginaler tillsammans med statistiken. Anledningen är att det ska bli enklare för statistikens användare att själva bedöma osäkerheten i skattningarna. Felmarginalen redovisas som ett intervall som man lägger ut på skattningen. Som exempel skattades röjning under 2020 till 497,0 ±38,3 tusen hektar. Vilket ger intervallet 458,7-535,3 tusen hektar. Det är ett så kallat 95 procentigt konfidensintervall och innebär att om man skulle upprepa undersökningen så skulle vi i 19 fall av 20 täcka in det sanna (men okända) värdet i hela populationen. Felmarginalerna publiceras i Skogsstyrelsens statistikdatabas på webben. Det finns mer att läsa om felmarginaler på Statistiska Centralbyråns hemsida:

<https://www.scb.se/dokumentation/statistikguiden/kvalitet-i-statistiken/felmarginaler/>

Definitioner och förklaringar

Storskaligt skogsbruk

Det storskaliga skogsbruket definieras som företag med skogsmarksinnehav på minst 5 000 hektar. Populationen uppgår till ca 100 företag.

Småskaligt skogsbruk

Med småskaligt skogsbruk avses brukningsenheter som inte tillhör det storskaliga skogsbruket och som omfattar minst 6 hektar skogsmark. Populationen uppgår normalt till ca 200 000 brukningsenheter.

Brukningenshet

Med brukningsenhet avses skogsfastigheter i samma kommun och med samma ägarkonstellation. I undersökningen ingår brukningsenheter med minst 6 hektar skogsmark.

Allmänna ägare

Består av ägarklasserna Staten, Statsägda aktiebolag och Övriga allmänna ägare.

Staten

Svenska statliga myndigheter, fonder, stiftelser m.m. i vars uppdrag ingår att förvalta statlig svensk skogsegendom. Ex. Fastighetsverket, Fortifikationsverket, Naturvårds-verket, Skogsstyrelsen.

Statsägda aktiebolag

Aktiebolag vars aktie till mer än 50 procent förvaltas av det svenska regeringskansliet. Ex. Sveaskog AB, AB Göta kanalbolag, Akademiska Hus AB.

Övriga allmänna ägare

Svenska kommuner och landsting samt av dessa ägda aktiebolag (mer än 50 procent av aktierna), stiftelser, fonder m.m.

Privata aktiebolag

Aktiebolag som inte är statsägt och inte heller av kommuner och landsting enligt definitionen under Övriga allmänna aktiebolag.

Enskilda ägare

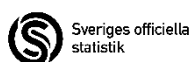
Fysiska personer, dödsbon och bolag som inte är aktiebolag.

Övriga privata ägare

Religiösa samfund inkl. Svenska kyrkan, stiftelser, fonder m.fl. som inte ingår i allmänna ägare. Ekonomiska och ideella föreningar, bysamfälligheter, gemensamhetsskogar, allmänningar, besparingsskogar m.fl. Ex. Skogssällskapet, pensionsfonder, Södra Skogsägarna ekonomiska förening, häradsallmänningar.

Övriga ägare

Ofta förekommer kategorin Övriga ägare och de avser då summan av de övriga ägarkategorier som inte specifikt nämns i diagrammet. Det betyder även att innehållet av kategorin "Övriga" kan variera mellan olika redovisningar.

Statistiken är producerad av Skogsstyrelsen som ansvarar för officiell statistik inom området.

Produktnummer: JO0301. Serie: JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske.

Utkom den 25 augusti 2022

Kontakt: Emma Strand

Telefon: 019-44 64 02

E-post: Emma.Strand@skogsstyrelsen.se